

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Kanununun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 30 . 3 . 1973 - Sayı : 14492) .

No.
1700

Kabul tarihi
24 . 3 . 1973

MADDE 1. — 26 , 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında Kanunun 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 46, 48, 110 ve 140 ncı maddeleri ile bu kanuna 13 . 2 . 1965 tarih ve 533 sayılı seçimlerle ilgili kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki Kanununun 10 ncü maddesiyle eklenen ek birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Seçmen kütüğünün daimîliği

Madde 28. — Seçmen olan vatandaşların eksiksiz olarak yer aldıkları daimî seçmen kütüklerini ve bu kütüklere dayanılarak sandık seçmen listelerini hazırlamak, seçmen kartlarını düzenleyip, dağıtmak ve kanunla verilen sair görevleri yapmak üzere; her ilçede, daimî seçmen kütükleri bürosu kurulmuştur.

Seçmen kütükleri büroları; seçimlerin başlangıç tarihinden, seçim işlemlerinin bitmesine kadar bağlı buldukları seçim kurullarının, bunun dışında kalan süre içerisinde de, seçim kurulu başkanlarının yönetiminde ve her halde, üst seçim kurullarının denetiminde görev yaparlar.

Görevlilerin özlük işlemleri ve geçici görevlendirme

Madde 29. — Her daimî seçmen kütüğü bürosunda bir büro şefi ve yeteri kadar memur ile bir yardımcı hizmetler personeli bulunur. Nüfusu 100 bini aşan yerlerde, her yüz bin nüfus ve küsuru için ayrıca bir memur kadrosu ilâve edilebilir.

Şef ve memurların nitelikleri, göreve alınmaları, yükseltilmeleri ve nakilleri ile haklarında disiplin kovuşturması yapılması ve sair özlük işlemleri hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri, ilçelerin bağlı buldukları adalet komisyonları tarafından, bu komisyonlarca atanmakta olan adalet personelinin tabi oldukları hükümler dairesinde uygulanır. Ancak, şef ve memurların sicil âmirleri bağlı buldukları ilçe seçim kurulu başkanıdır. İlçe seçim kurulu başkanı, şef ve memurlar hakkında disiplin cezalarından, uyarma ve kınama cezalarını doğrudan doğruya uygulamaya yetkilidirler.

İlçe seçim kurulu başkanı iş durumuna göre memurların bürolara dağıtımını ve gerektiğinde geçici olarak bir bürodan diğer bir büroya nakil suretiyle görevlendirilmelerini yapar.

İlçe seçim kurulu başkanı, işlerin müsaadesi nispetinde daimî seçmen kütükleri bürosu memurlarının adalet hizmetlerinde geçici olarak çalıştırılmalarına müsaade edebilir.

Daimî seçmen kütükleri bürolarında görevlendirilecek şef, memur ve yardımcı hizmetler personeli kadroları, Adalet Bakanlığı kadrolarına eklenir.

Daimî seçmen kütükleri bürolarının araç, gereç ve sair masrafları seçim ödeneginden karşılanır.

Kroki ve cetvellerin partilere verilmesi

Madde 32. — Yukarıki madde gereğince, her seçim bölgesi için düzenlenen kroki ve binalar cetvelinin onaylı birer örneği, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, siyasi partilerin ilçe baş-

kanlıklarına kütüklerin yazılma ve denetim işlemine başlamadan en az iki gün önce, alımdı belgesi karşılığında verilir.

Kütüklerin düzenlenmesinde ve denetlenmesinde görevlendirilecekler

Madde 33. — Her seçim bölgesi için, bir daimî seçmen kütüğü düzenlenir. Daimî seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesinde, daimî seçmen kütüklerinin yıllık denetimlerinde, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasında ve seçmen kartlarının düzenlenip, dağıtılmasında; ilçe seçim kurulu başkanları; mahalle ve köy muhtar ve ihtiyar heyetlerini görevlendirebileceği gibi, Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu tüzel kişiliklerindeki (hâkimler, vali ve kaymakamlar, mahiye müdürleri, askerî şahıslar, zabıta âmir ve memurları hariç) bütün memurları görevlendirebilir; dışardan da gerekli gördüğü kimseleri çalıştırabilir.

Vali ve kaymakamlar, ilçe seçim kurulu ve il seçim kurulu başkanları tarafından, bu konuda istenen her türlü yardımı yapmak zorundadırlar.

Daimî seçmen kütüklerinin düzenlenişi

Madde 34. — Daimî seçmen kütükleri aşağıdaki şekilde düzenlenir :

A) 1973 yılı Mayıs ayının ikinci Pazar günü, bütün yurtda, daimî seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesi için seçmen vatandaşların sayım ve yazım işlemi aynı zamanda yapılır.

Belli edilen günde, saat 0,5'ten itibaren; sayım ve yazım işlemlerinin bittiği, alışımlı araçlarla ilân edilinceye kadar, görevlilerden başka kimselerin buldukları yerden ayrılmaları yasaktır. Ancak, sayım ve yazım işlemlerinin, her halde aynı gün saat 17,00'ye kadar bitirilmiş olması gerekir.

B) Sayım ve yazım işlemlerinde seçim kurulu başkanlarıncı görevlendirilenler; krokiye göre, muhtarlığın bir sınırından başlayarak, sokak sokak ve bir sokağın önce tek numaralı, sonra çift numaralı binaları ve bina içinde, varsa muhtelif daireleri, muhtarlık bölgesi içinde sayım ve yazımı yapılmamış hiçbir seçmen kalmamak üzere, birer birer, sıra ile yazarak tespit ederler. Kroki yapılmamış bulunan seçim bölgelerinde bu iş, binalar cetveline göre yapılır. Geniş olan muhtarlık bölgelerinde, sayım ve yazım işlemlerinin yukarıdaki hüküm gereğince, yapılması, görevliler arasında önceden düzenlenecek bir plâna göre yürütülür.

C) Sayım ve yazım işlemleri, seçmen vatandaşın beyanına göre yapılır. Sayım ve yazım günü her seçmen; nüfus cüzdanı, hıviyet kartı, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, nüfus idarelerinden herhangi bir iş için evvelden alınmış onaylı kimyeyi kapsayan kayıt örneği, onaylanmış okul belgesi veya tasdikname gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan bir belgeyi hazır bulundurmak ve sayım ve yazım görevlilerince istendiği zaman, idraz etmekle yükümlüdürler.

Kimlik tespiti, hiçbir belgenin mevcudolmaması halinde, o seçmen vatandaşı tanıyan diğer iki seçmen vatandaşın beyanına göre de yapılabilir. Bu gibi adların hizasına beyanı yapanların adı okunaklı surette yazıldıktan sonra, kimliği tespit edilen ve beyanı yapanlara ayrı ayrı imzalatılır. (İmza edemiyenlere parmak bastırılır.)

Seçme yeterliği ve ikamet durumunun tespitinde resmî belgeler esas tutulur. Gerekliğinde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kayıt ve özel bilgilerine de başvurulur.

D) Her evde, seçme yeterliğini ve o bölgede veya diğer bölgelerde oy kullanmak hakkını haiz olan kimseler, o ev halkından bir veya bir kaçının önünde, seçmen kütüğüne yazılır. Ve her seçmene, adının hizasındaki imza yeri imzalatılır. Ev halkından, seçme yeterliğini ve o seçim bölgesinde oy kullanma hakkını haiz olup da, o esnada yabancı ülkelerde bulunanlar da, ev halkının beyanına göre yazılır. Bu gibi adların hizasına da beyanı yapanların adı okunaklı surette yazıldıktan sonra, beyanı yapana imzalatılır. (İmza edemiyenlere parmak bastırılır.)

E) Sayım ve yazım işlemleri iki şekilde yapılır :

1. — O seçim bölgesinde ikamet eden seçmenler, buldukları ve ikamet ettikleri yer'in cadde veya sokak adı, bina veya varsa daire kapı numarası, seçmenin adı, soyadı, baba adı, doğum yeri ve tarihi ile ikamet ettikleri ilçe ve muhtarlık bölgesi itibarıyla tespit ve kayıt edilir.

2. — Sayım ve yazım günü, o bölgede bulunmasına rağmen, başka bir seçim bölgesinde ikamet eden seçmenlerin, ayrı bir cetvele adı ve soyadı, baba adı, doğum yer ve tarihi, hangi seçim bölgesinde ikamet ediyorsa, ikametgâhının bulunduğu ilçenin mahalle veya köyü, cadde, sokak adı, bina veya daire kapı numarası ile açık bir şekilde yazılarak tespit edilir.

F) Sayım ve yazım işlemleri bitince, yukarıki fıkranın 1 ve 2 numaralı bentlerine göre ayrı ayrı düzenlenen cetveller, ilk tasnif kademesinde toplanarak ilçe daimî seçmen kütükleri bürosuna tutanakla teslim olunur.

G) Daimî seçmen kütükleri bürosunda toplanan cetveller, ilk olarak ikamet edilen seçim bölgesi başka bir ilçede bulunanlar bakımından ayırma tabi tutularak, hemen o ilçe daimî seçmen kütüğü bürosuna, iadeli taahhütlü olarak gönderilir.

H) İlçe daimî seçmen kütükleri bürosuna teslim edilen ve o ilçede ikamet eden seçmenlere ait cetvellere ve o ilçede ikamet etmeyip de sayım ve yazım esnasında başka bir ilçede bulunmaları sebebiyle, sayım ve yazımın yapıldığı ilçeden gönderilmiş bulunan cetveller; seçim (muhtarlık) bölgeleri itibarıyla ikinci bir ayırma, tasnif ve birleştirmeğe tabi tutularak, her seçim bölgesi için ayrı bir daimî seçmen kütüğü düzenlenir.

Daimî seçmen kütükleri, o muhtarlık bölgesindeki mahalle, sokak, ev kapı numarası, varsa daire numarasına göre kroki ve binalar cetveli esas alınarak sıraya konur ve her seçmene (1) den başlanarak bir sıra numarası verilir.

Seçmen kütüğü; her seçmen için, seçim bölgesi, mahalle, cadde veya sokak adı, bina, kapı numarası, apartman, daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, babasının adı, doğum yeri ve tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde hazırlanmış cetvellerin doldurulması suretiyle düzenlenir.

i) Daimî seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesinde, seçim kurullarınca işlemlere ne zaman başlanacağı, her ilçe için (merkez ilçe dahil) kroki ve binalar cetvelinin düzenlenme zamanı ve süresi Yüksek Seçim Kurulunca belli edilir.

Daimî seçmen kütüklerinin denetlenmesi ve kütükler üzerinde yapılacak işlemler

Madde 35. — A) Daimî seçmen kütükleri büroları, daimî seçmen kütüklerini, her yıl Mart ve Nisan ayları içinde denetlerler. Denetimlerde, seçim kurulu başkanlarınca, gerektiği takdirde 33 ncu maddede belli edilen kimseler görevlendirilebilir.

Denetimlerde, daimî seçmen kütüğünün düzenlenmesinden sonra, o seçim veya başka seçim bölgesine ikametgâhını nakletmiş, yeniden seçmen sıfat ve yeterliğini kazanmış yahut kaybetmiş veya vefat etmiş bulunan seçmenlerin, mevcut seçmenlerle birlikte tespit, yeniden yazım ve denetleme işlemleri, 34 ncu maddenin (B) ve (C) fıkrası hükümleri dairesinde yapılır.

B) Muhtarlar, bölgelerinde vefat eden seçmenleri, derhal buldukları daimî seçmen kütükleri bürosuna bildirirler. Daimî seçmen kütükleri büroları, kendi bölgelerinde kayıtlı olup da, vefat ettiği muhtarlıklarca bildirilen veya denetimlerde anlaşılan seçmenlerle ilgili kayıtları, ait olduğu nüfus idaresinden tahkik ve tespit ederler.

C) Denetim sonucu, daimî seçmen kütükleri bürosu, kütüklerden silinecek veya kütüklere ilâve edilecek seçmenlerin ayrı ayrı listelerini hazırlar. Bu listeler, daimî seçmen kütükleri ile birlikte, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bütün yurt için belli edilecek zaman ve sürelerde, ilçe seçim kurullarınca incelenir. İlçe seçim kurullarının kararları ile, kütüklerde gerekli ilâve ve çıkarmalar yapılır.

D) Siyasî partiler ve seçmenler, ilgili oldukları daimî seçmen kütüklerini inceleyebilirler.

Daimî seçmen kütüklerine kaydolmaları gerektiği halde, kaydolmamış seçmenler, açık kimliklerini ve ikametgâhlarını gösterir onanlı belgelerle bizzat; yabancı memleketlerde bulunan seçmen-

ler de, Türkiye'de ikamet ettikleri yeri bildirerek ve açık kimliklerini gösterir onanlı belgeleri ekleyerek ikametgâhlarının bulunduğu yer daimî seçmen kütükleri bürosuna dilekçe ile başvurdukları takdirde, ikametgâhlarının bulunduğu seçim bölgesi daimî seçmen kütüğüne kaydedilmek üzere, yeni kaydedilecekler için düzenlenen cetvele dahil edilirler.

İkametgâhlarını başka bir seçim bölgesine nakleden seçmenler, o bölgenin bağlı bulunduğu daimî seçmen kütükleri bürosuna açık kimliklerini ve ikametgâhlarını gösterir onanlı belge ile bizzat başvurabilirler. Bunların evvelki ikametgâhları, aynı ilçenin başka bir seçim bölgesi bulunduğu takdirde, o bölgenin daimî seçmen kütüğünden çıkarılacak, yeni ikamet ettiği bölgenin daimî seçmen kütüğüne ilâve edilecekler için düzenlenen cetvellere ayrı ayrı dahil edilirler. Eğer, evvelce ikamet edilen yer, başka bir ilçe ise, keyfiyet derhal o ilçenin daimî seçmen kütükleri bürosuna bildirilir ve seçmenin kayıtlı olduğu seçmen kütüğünden çıkarılması için düzenlenen cetvele dahil edilmesi istenir, alınacak cevaba göre de, seçmen, yeni ikamet ettiği bölgenin kütüğüne ilâve edilecekler için düzenlenen cetvele dahil edilir.

Bu gibi seçmenleri; daimî seçmen kütüklerinden çıkarılma veya kütüklere ilâvesi ile yeniden kayıtlarına ilişkin bundan sonraki işlemler, (C) fıkrası hükümleri gereğince yürütülür.

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyeleri ve adayları seçmen kartını göstermek sureti ile kendi seçim çevrelerinde oy verebilirler.

Siyasî partilerin müşahit bulundurması

Madde 36. — Seçmenlerin sayım ve yazımında, kütüklerin denetlenmesinde ve evvelce kütüklere yazılmamış bulunan seçmenlerin yeniden yazım işlemlerinin yapılmasında siyasî partiler, her seçim bölgesi için, sayım ve yazma ve denetleme işiyle görevli kimselerin yanında birer müşahit bulundurabilirler.

Bu amaçla, ilçe seçim kurulu başkanı, siyasî partilerin ilçe başkanlıklarına, işlemlerin başlamasından önce, yazı ile bilgi verir. Bu yazıda, her seçim bölgesinin kütük sayım ve yazım veya denetimine memur edilenlerin ad ve soyadları ile adresleri ve işe başlayacakları yer, gün ve saat bildirilir.

Siyasî partiler atadıkları temsilcilerini ve bölgelerini ilçe seçim kurulu başkanlıklarına liste halinde bildirirler.

Siyasî partilerce atanan temsilciler, parti il veya ilçe başkanlarından aldıkları belge ile müşahitlik görevini yaparlar.

Kütüklerin ilk sayım ve yazımı ile görevlendirilenler ve siyasî parti müşahitleri görev yaptıkları bölgede sayım yapılabilirler. Ancak, bu hüküm kendilerinin daha önce yazılmamış bulunmaları halinde uygulanır ve cetvelin en sonuna yazılarak sayım ve yazımı yapan görevli ve partili müşahitler tarafından imzalanır.

Daimî seçmen kütükleri bürosu, bu şekilde ve görevleri sebebiyle başka bölgede yazılmış olanları, ikametgâhlarının bulunduğu kendi bölgelerine kayıt işlemlerini kendiliklerinden yaparlar.

Günlük çalışmaların tespiti

Madde 37. — Kütüklerin denetlenmesine, sandık seçmen listelerinin yazım ve düzenlenmesine memur edilen kimseler, her günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla tespit ederler.

Denetleme ve yazım işlerine, siyasî parti müşahitleri de katılmış ise, tutanak bu müşahitlere de imzalatılır.

Cetvellerin teslimi, birleştirilmesi, daktilo edilmesi, kontrol ve onaylama işlemleri

Madde 38. — Daimî seçmen kütükleri bürolarınca teslim alınan cetvellere göre, derlenip düzenlenen kütüklerin, usulüne uygun ve eksiksiz hazırlanıp hazırlanmadığı, kroki ve binalar cetveli ve başka araçlardan faydalanılarak, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından denetlenir veya bu denetlemeyi, ilçe seçim kurulu başkanları kendi sorumlulukları altında yaptırırlar.

İlçe seçim kurulu başkanları, kontrol işlemleri bitirilip eksikleri tamamlandıktan sonra, daimî seçmen kütüklerini daktilo ile yeteri kadar nüsha yazdırır ve her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip paraf veya imzaladıktan sonra, kütüğün kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını, kütüklerin asıl ve nüshaları sonuna yazıp onaylar.

Kütük nüshalarının çoğaltılmasında çalışan görevliler, günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla tespit ve o gün yazılan kütük nüshalarının altını imza ederler.

İlçe seçim kurulu başkanı, kütüklerin aslı ile bir nüshasını daimî seçmen kütükleri bürosunda saklatır, bir nüshasını ilçe seçim kuruluna verir, diğer nüshalarını da, ilçe seçim kuruluna katılma hakkını kazanmış siyasî partilere, alındı belgesi karşılığında verir.

İlçe seçim kurulu başkanları, 35 nci madde gereğince yapılan düzeltme ve ilâve işlemlerinden sonra da, bu maddede öngörülen işlemleri yapar ve yaptırır. Siyasî partilere verilmiş kütük nüshaları da, istekleri üzerine son şekline göre düzeltilir.

Daimî seçmen kütüğünün sandık seçmen listelerine bölünmesi

Madde 39. — İlçe seçim kurulu, yukarıki madde gereğince kendisine verilen kütük nüshası üzerinden, 5 ve 30 ncu maddelerdeki esasları gözönünde tutarak, o ilçede yapılacak seçimler için, oy verme gününden önce, Yüksek Seçim Kurulunca belli edilecek süre ve zaman içerisinde, sandık bölgelerini tespit eder ve seçmenleri, kütükteki teselsüle ve seçmen sıra numarasına göre sandık seçmen listelerine ayırır. Bu listeler de her seçmen için, cadde veya sokağın adı, bina, kapı numarası, apartman daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, babasının adı, doğum yeri, doğum tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde düzenlenir. Yaylaların sandık bölgesi olarak kabulü gerekip gerekmeyeceği, 5 nci madde hükmü gözönünde tutularak karara bağlanır. İlçe seçim kurulu başkanı, bu suretle yeter sayıda hazırlanan sandık seçmen listesinin her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip, paraf veya imzaladıktan sonra, listenin kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını sonuna yazarak onaylar.

Sandık seçmen listelerinin asılması

Madde 41. — Sandık seçmen listeleri, Yasama Meclisleri ve mahallî idareler için yapılacak her seçimde, oy verme gününden önce en geç 35 nci gün aidd oldukları mahalle veya köylerde, halkın kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır. Bunların asıldıkları tarih ve yerler, seçim bölgelerinin ayrıldığı sandık bölgelerini gösteren cetvel ile birlikte, mahallî gazetelerle ve ayrıca alınılmış araç ve usullerle ilân edilir.

Listelerin hangi tarihlerde ve nerelerde asıldığı, ilânın ne suretle yapıldığı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen kimselerce bir tutanakla tespit olunur. Listelerin askıdan indiriliş tarihi de ayrı bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanaklar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyada saklanır.

Sandık seçmen listelerinin kesinleşmesi

Madde 46. — Askı süresi sona erdikten veya itirazlar üzerine verilen kararlar ve bu kararlara göre yapılan işlemler tamamlandıktan ve gerekli düzeltmeler kütüklerde ve bunlara uygun olarak sandık seçmen listelerinde yapıldıktan sonra, sandık seçmen listeleri kesinleşir.

Sandık seçmen listeleri kesinleştiği tarihten itibaren 6 ay içinde yapılacak diğer bir seçim için yeniden sandık seçmen listesi düzenlenmez.

Düzeltilme işlemleri 39 ncu maddede olduğu gibi ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanır. Düzeltilme olmamış ise bu husus sandık seçmen listelerinin sonuna kaydolunur.

Siyasî partilere verilmiş olan sandık seçmen listeleri de, son şekline göre düzeltilir.

Sandık seçmen listelerinin, kesinleşmeye ilişkin süreler saklı kalmak üzere, en geç oy verme gününden önceki 20 nci gün akşamına kadar tamamlanmış ve kesinleşmiş olması şarttır.

Kesinleşen sandık seçmen listeleri üzerinde, yapılacak hangi seçim için askıya çıkarılmışsa, o seçime ait işlemlerin bitmesine kadar hiçbir değişiklik yapılamaz.

Ancak, sandık seçmen listelerinin, taallük ettiği seçim için kesinleşmesinden sonra ve oy verme gününden önceki 10 ncu gün saat 17,00'ye kadar, resmî görev yerinin değiştirilmesi sebebiyle ikametgâhını başka bir ilçeye nakil etmiş bulunan ve evvelce kayıtlı bulunduğu yerde oy veremeyecek olan seçmenlerin buldukları mahal, ilçe seçim kurulu başkanlığına kimlik görev belgeleri ile başvurmaları halinde; ilçe seçim kurulu başkanı yapılan müracaatı derhal ve telle seçmenin evvelce kütüğüne kayıtlı olduğu yer ilçe seçim kurulu başkanına bildirir ve orada oy kullanmayacak olan seçmenin kayıtlı bulunduğu kütük ve sandık seçmen listesinde kaydının silinmesini ve bu cihetin bildirilmesini ister, telle gelecek cevap üzerine de, ittihaz edeceği kesin kararlar, seçmeni o yer daimî seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine ilâve eder.

Bu şekilde daimî seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine ilâve edilen seçmene, evvelce seçmen kartı verilmişse, bu kart iptal edilerek yeni seçmen kartı verilir ve seçmen, listesine dâhil edildiği sandıkta oyunu kullanabilir.

Yukarıda belirtilen tarzda, daimî seçmen kütüklerine ve sandık seçmen listelerine yapılan ilâve kayıt işlemlerinden sonra ilçe seçim kurulu başkanı, daimî seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine gerekli meşruhatı verir ve 39 ncu maddede olduğu gibi, mühürleme, imzalama ve onaylama işlemlerini yapar. Ayrıca siyasî partilere verilmiş olan sandık seçmen listelerini de son şekline göre düzeltir.

Seçmen kartlarının dağıtılması

Madde 48. — Seçmen kartları, sandık seçmen listelerinin kesinleşmesinden itibaren, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından hazırlattırılır ve belediye hudutları içinde ikamet eden seçmenlerin adreslerine posta ile ve taahhütlü olarak gönderilir, belediye hudutları dışında ikamet eden seçmenlere ait kartlar da, bunları dağıtmakla görevlendirilecek olanlara alındı belgesi karşılığında verilir.

Alındı belgeleri ve posta ilmühaberleri, ilçe seçim kurulu başkanlarınca sıra numarasına göre bir dosyada saklanır.

İlçe seçim kurulu başkanları, seçmen kartlarını ev ev dolaşarak dağıtılmasını sağlamak zorundadırlar. Seçmen kartlarının hazırlanmasında ve dağıtılmasında, ilçe seçim kurulu başkanları 33 ncu maddede yazılı yetkiyi kullanabilirler.

Sahipleri bulunmadığı için dağıtılmayan kartları ilgililer bizzat müracaat ederek alabilirler.

Oy verme gününden üç gün öncesine kadar, dağıtılmayan veya alınmayan kartlar, ilçe seçim kurulu başkanına listesi ile birlikte geri verilir. Bu listeler sandık kurulu başkanına verilinceye kadar, ilçe seçim kurulunda uygun bir yere asılır. Bu kartlar oy verme gününde sahipleri tarafından istendiği takdirde verilmek üzere, listesi ile birlikte sandık kurulu başkanlarına teslim olunur.

Kimlerin itiraz edebileceği

Madde 110. — Bu kanunda gösterilen kurulların veya kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı, seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasî partiler veya bunların tüzüklerine göre

kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, müşahitler, adaylar ve Cumhuriyet Senatosu üyeleri ile milletvekilleri itiraz edebilirler.

Seçmen kütükleri hazırlıklarına ilişkin suçlar

Madde 140. — Seçmen kütüklerinin düzenlenmesine esas teşkil edecek olan krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulu başkanınca bildirilen süre içinde düzenleyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüklerinin düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmayanlar hakkında, fiillerinin mahiyetine ve bu hareketlerinin ortaya koyduğu güçlüklerin derecesine göre, T. C. K. nun 240 ncı ve 230 ncü maddelerinde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmolunur.

Sayım, yazım ve denetim işlemleri sırasında, belli edilen esaslara aykırı harekette bulunanlarla, sorulara cevap vermeyenler veya bilerek gerçeğe aykırı cevap verenler yahut ilk sayım ve yazım gününde, ilân edilecek süreden önce buldukları yeri terk edenler hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde 250 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Yüksek Seçim Kurulunca yapılacak işlemler

EK MADDE 1. — Yüksek Seçim Kurulu tarafından, Türkiye Radyoları vasıtasıyla, haber yayınları saatinde veya başka uygun saatlerde yayımlanacak bildirimlerle; vatandaşın ilgisi uyandırılmak ve kendisine seçmen olmanın görev ve yetkileri hatırlatılmak suretiyle; daimî seçmen kütüklerinin düzenlenmesi, ilk sayım ve yazım işlerinin yapılması, yeniden yapılacak yazım işlemleri, denetlemeler, sandık seçmen listelerinin düzenlenmesi, askıya çıkarılması ve askıdan indirilmesi, itiraz ve ilâve kayıt işlemlerinin ne şekilde yapılacağı, seçmen kartlarının dağıtılması ve oy verme konusunda yapılacak işlemler, sair lüzum görülün hususlarla birlikte, süreler de belirtilerek duyurulur.

Ayrıca, il ve ilçe seçim kurulları tarafından alışılmış yayın araçları ile, halkın ilgisini uyandıracak aynı nitelikteki bildirimlerle keyfiyet ilân olunur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve il seçim kurullarının bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye Radyolarınca ücret alınmaz.

Her seçmenin, kütüklere ve bunlara uygun olarak sandık seçmen listelerine eksiksiz geçmesi, seçmen kartlarının dağıtılmasının tam yapılması, ilkesine uygun olarak, Yüksek Seçim Kurulu, her konuda yapılacak işlemleri, yayımlayacağı genelgelerle gösterir. İl ve ilçe seçim kurulu başkanları da, bu ilke ve Yüksek Seçim Kurulunun genelgeleri doğrultusunda, bölgelerindeki görevlilerin eğitimini ve görevlerini yapmalarını sağlarlar.

MADDE 2. — 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanuna aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — 29 ncü maddede öngörülen, daimî seçmen kütükleri bürolarında görevlendirilecek personel için gerekli kadrolar alınmaya kadar, bu bürolarca yapılacak hizmetlerde çalıştırılmak üzere, ilçe seçim kurulu başkanları, 63 ncü maddede yazılı yetkiyi kullanabilirler. Bu takdirde, görevlerin nasıl yürütüleceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından belli edilir.

Daimî seçmen kütükleri bürolarında görevlendirilecek şef ve memurlarla ilgili atamaların herhangi bir nedenle tamamlanamamış bulunduğu ilyelerde de, yukardaki fıkra hükmü uygulanabilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
32	46	547	10	46	347
36	75	128	47		355,355:388
	79	265:283			

I - Gerekeçeli 854 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 79 neu Birleşimine, 230 S. Sayılı basma yazı Cumhuriyet Senatosunun 47 nei Birleşim tutanağına bağıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 2/822